

Kohtuasi C-123/23

Eelotsusetaotlus

Saabumise kuupäev:

1. märts 2023

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Verwaltungsgericht Minden (Mindeni halduskohus, Saksamaa)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

28. oktoober 2022

Kaebajad:

N. A. K.

E. A. K.

Y. A. K.

Vastustaja:

Bundesrepublik Deutschland

[...]

VERWALTUNGSGERICHT MINDEN

Kohtumäärus

[...]

Halduskohtumenetluses

1. N. A. K.,
2. alaealine laps E. A. K.,
3. alaealine laps Y. A. K.,

kaebajaid 2 ja 3 esindab nende ema, kaebaja 1,

kaebajad,

[...]

versus

Bundesrepublik Deutschland (Saksamaa Liitvabariik), keda esindab Bundesministerium des Innern (liitvabariigi siseministeerium), keda omakorda esindab Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (liitvabariigi rände- ja pagulasamet, edaspidi „Bundesamt“), [...]

vastustaja,

mille ese on varjupaigaõigus (Gaza sektor)

käesolevas asjas: eelotsusetaotlus Euroopa Liidu Kohtule

tegi Verwaltungsgericht Mindeni (Minden halduskohus, Saksamaa) 1. kolleegium 28. oktoobril 2022 kohtuistungit korraldamata

[...]

[...] [kohtukoosseis]

järgmise määruse:

[...] [menetluse üksikasjad]

Euroopa Liidu Kohtule esitatakse järgmine eelotsuse küsimus:

Kas direktiivi 2013/32/EL artikli 33 lõike 2 punkti d koostoimes selle direktiivi artikli 2 punktiga q tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus niisugune liikmesriigi õigusnorm, mille kohaselt tuleb selles liikmesriigis esitatud rahvusvahelise kaitse taotlus vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata, kui varasemalt teises liikmesriigis esitatud rahvusvahelise kaitse taotlus on selles teises liikmesriigis lõpliku otsusega põhjendamatu tõttu tagasi lükatud?

Põhjendused:

- 1 A. Kaebajad on kodakondsuseta palestiinlased, kes on pärit Gaza sektorist. Nende esitatud sünnitunnistuste kohaselt on hageja 1 sündinud 28. jaanuaril 1985, hageja 2 on sündinud 24. detsembril 2012 ning hageja 3 on sündinud 4. jaanuaril 2015. Kaebajate esitatud andmete järgi saabusid nad Saksamaa Liitvabariiki 11. novembril 2019 ning palusid varjupaika 15. novembril 2019. Nende ametlikud varjupaigataotlused registreeris Bundesamt 22. novembril 2019.

- 2 Äraakuulamisel väitis kaebaja 1, et ta lahkus koos oma lastega Gaza sektorist 2018. aastal ning reisis mh Hispaania ja Belgia kaudu Saksamaale. Tema abikaasa poliitilise tegevuse tõttu jälitas Hamas Gaza sektoris kaebajat ja tema lapsi. Peale selle tahtsid kaebaja 1 vanemad sundida teda lapsi abikaasa perekonnale üle andma ning teda ennast üksi vanematekoju naasma. Kaebaja 1 elas Belgias ligikaudu aasta ning esitas rahvusvahelise kaitse taotlusi. Tema abikaasa elab juba pikka aega Saksamaa Liitvabariigis.
- 3 Kaebaja 1 abikaasa, kes on ühtlasi kaebajate 2 ja 3 isa, saabus Saksamaa Liitvabariiki juba 2014. aastal. Tema rahvusvahelise kaitse taotlus lükati 31. märtsi 2017. aasta lõpliku otsusega tagasi ning talle tehti väljasaatmishoiatus Gaza sektorisse tagasisaatmise kohta.
- 4 Bundesamti päring Eurodaci süsteemi (varjupaigataotlejate sõrmejälgede võrdlemise Euroopa süsteem) andis kaebaja 1 osas vasted kategooria 1 päringule Hispaania ja Belgia kohta. Bundesamti poolt Hispaania ametiasutustele saadetud tagasivõtmispalve lükati 28. novembri 2019. aasta kirjaga tagasi. Belgia ametiasutustele tagasivõtmispalvet ei esitatud.
- 5 Bundesamti esitatud tebetaotlusele vastasid Belgia ametiasutused 5. märtsi 2021. aasta kirjaga, et kaebaja 1 poolt 21. augustil 2018. aastal esitatud rahvusvahelise kaitse taotlus lükati pärast varjupaiga andmise aluste kontrollimist 5. juulil 2019 tagasi ning selle peale ei esitatud kaebust. Belgia ametiasutuste poolt Bundesamtile saadetud dokumentide kohaselt põhines taotluse tagasilükkamine mh asjaolul, et kaebaja 1 ei suutnud usutavalt tõendada, et teda ähvardab päritoluriigis tagakiusamine või tõsine kahju. Tagasipöördumisel Gaza sektorisse võib kaebaja 1 saada abi ÜRO Palestiina Põgenike Abi- ja Tööorganisatsioonilt Lähis-Idas (*United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East*, edaspidi „UNRWA“).
- 6 25. mai 2021. aasta otsusega lükkas Bundesamt kaebajate varjupaigataotlused vastuvõetamatuse tõttu tagasi, tuvastas, et riigis viibimise seaduse (Aufenthaltsgesetz, edaspidi „AufenthG“) § 60 lõigete 5 ja 7 kohaseid tagasisaatmise keelde ei esine ning tegi kaebajatele väljasaatmishoiatuse Gaza sektorisse tagasisaatmise kohta. Põhjenduseks märkis Bundesamt sisuliselt järgmist: varjupaigaseaduse (Asylgesetz, edaspidi „AsylG“) § 71a alusel ei tule täiendavat varjupaigamenetlust läbi viia. Kaebajate taotlusel Belgias algatatud varjupaigamenetlus on lõpetatud taotluse tagasilükkamisega. Haldusmenetluse seaduse (Verwaltungsverfahrensgesetz, edaspidi „VwVfG“) § 51 lõigete 1-3 kohaseid menetluse uuendamise aluseid ei esine. Faktiline või õiguslik olukord ei ole muutunud ning kaebajad ei ole esitanud uusi tõendeid.
- 7 Selle otsuse peale esitasid kaebajad 9. juunil 2021 kaebuse. Põhjenduseks väidavad nad sisuliselt järgmist: üksiku või lahutatud naisena ähvardab kaebajat 1 Gaza sektoris oluliselt halvem seisund. Naistevastane vägivald on ühiskonnas legitimeeritud ning ligipääs arstiabile või tööturule on piiratud. Lisaks sellele ei ole tal võimalik Gaza sektoris valitseva ebakindla olukorra tõttu tagada endale

elementaarset ülalpidamist. Raskendava asjaoluna tuleb silmas pidada, et Gaza sektoris puudub tal perekonna toetus. Samuti ei ole piisavat abi oodata UNRWAlt. Belgia ametiasutused ei uurinud neid asjaolusid piisavalt põhjalikult. Sellest olenemata ei ole tal faktiliselt võimalik Gaza sektorisse tagasi pöörduda ja end uuesti UNRWA kaitse alla anda. Tulenevalt eeltoodust tuleb talle kui kodakondsuseta palestiinlasele anda AsylG § 3 lõike 3 ning pagulasseisundi konventsiooni (Gengi pagulasseisundi konventsioon) artikli 1 jaotise D alusel pagulasseisund (nn *ipso facto* kaitse).

- 8 31. augusti 2021. aasta määrusega [...] määras eelotsusetaotluse esitanud kohus, et kaebusel on peatav toime vaidlustatud otsuses sisalduva väljasaatmishoiatuse suhtes ning põhjendas seda sisuliselt väitega, et tulenevalt Euroopa Komisjoni (edaspidi „komisjon“) selgitustest korduva taotluse mõiste kohta kohtuasjas C-8/20, mida Euroopa Liidu Kohus (edaspidi „Euroopa Kohus“) selles kohtuasjas üksikasjalikumalt ei analüüsinud, esineb tõsiseid kahtlusi, kas AsylG § 71a on liidu õigusega kooskõlas.
- 9 B. Menetlus peatatakse ja Euroopa Kohtule esitatakse ELTL artikli 267 alusel resolutsioonis sõnastatud küsimus Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiivi 2013/32/EL rahvusvahelise kaitse seisundi andmise ja äravõtmise menetluse ühiste nõuete kohta (ELT L 180, lk 60; edaspidi „direktiiv 2013/32/EL“) artikli 33 lõike 2 punkti d koostoimes selle direktiivi artikli 2 punktiga q tõlgendamise kohta. Esitatud eelotsuse küsimus on kohtuasja lahendamise seisukohast asjakohane ja seda peab selgitama Euroopa Kohus.
- 10 I. Liikmesriigi õiguslik olukord on järgmine:
- 11 1. Kui välismaalane esitab pärast seda, kui varjupaigamenetlus on lõppenud taotluse tagasilükkamisega turvalises kolmandas riigis (§ 26a), kus kehtivad varjupaigamenetluste läbiviimise eest vastutamist reguleerivad Euroopa Ühenduse õigusaktid, uue varjupaigataotluse, on liikmesriigi õiguse kohaselt tegemist teistkordse taotlusega (AsylG § 71a lõige 1). Nii nagu korduva taotluse läbivaatamine (AsylG § 71 lõige 1), on teistkordse taotluse läbivaatamine kaheastmeline: esimene aste puudutab küsimust, kas tuleb läbi viia täiendav varjupaigamenetlus (AsylG § 71a lõige 1). Tingimused, mille täitmise korral tuleb täiendav varjupaigamenetlus läbi viia, tulenevad – kuivõrd need on käesolevas asjas asjakohased – VwVfG § 51 lõigetest 1 ja 2. Kui täiendava varjupaigamenetluse läbiviimise alused puuduvad, tuleb teistkordne taotlus vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata (AsylG § 29 lõike 1 punkt 5); taotleja esitatud põhjuseid, miks ta kardab tagakiusamist või tõsist kahju oma päritoluriigis, ei pea erandina AsylG § 31 lõikest 2 niisugusel juhul rohkem kontrollima, kuid hinnata tuleb seda, kas liikmesriigi õiguse kohaselt esineb aluseid väljasaatmiskeelu kohaldamiseks (AsylG § 31 lõige 3). Teistkordse taotluse menetlus on seega – välistamata kohtulikku kontrolli – lõpetatud. Kui aga esineb alus täiendava varjupaigamenetluse läbiviimiseks, siis on teistkordne taotlus vastuvõetav ning pädev ametiasutus peab taotluse läbivaatamise teises astmes hindama, kas taotlejale tuleb anda rahvusvaheline kaitse.

- 12 Erinevus korduva taotluse (AsylG § 71 lõige 1) ja teistkordse taotluse (AsylG § 71a lõige 1) vahel seisneb selles, et esimene varjupaigamenetlus viidi korduva taotluse puhul läbi Saksamaal ja teistkordse taotluse korral turvalises kolmandas riigis.

Vt Schleswigi halduskohtu 16. augusti 2021. aasta eelotsusetaotlus – 9 A 178/21 –, ECLI:DE:VGSH:2021:0816.9A178.21.00, punkt 20.

- 13 AsylG § 71a eesmärk on võrdsustada teistkordne taotlus korduva taotlusega ning seega ka kolmanda riigi varjupaigaõiguse otsus Bundesamti varjupaigaõiguse otsusega.

Vt Bundestagi (Saksamaa Liitvabariigi Liidupäev) dokument 12/4450, lk 27; Bundesverwaltungsgerichti (liitvabariigi kõrgeim halduskohus, Saksamaa) 14. detsembri 2016. aasta otsus – 1 C 4.16 –, ECLI:DE:BVerwG:2016:141216U1C4.16.0, punkt 30.

- 14 Euroopa Kohtu senise kohtupraktika põhjal on selge, et AsylG § 71a lõiget 1 ei kohaldata, kui tegemist on kolmanda riigiga, mitte Euroopa Liidu liikmesriigiga

- vt Euroopa Kohtu 20. mai 2021. aasta otsus kohtuasjas C-8/20, ECLI:EU:C:2021:404, punkt 31 jj (Norra poolt tagasi lükatud varjupaigataotlus) -

- 15 või kui tegemist on küll liikmesriigiga, kuid Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/95/EL (ELT L 337, lk 9; edaspidi „direktiiv 2011/95/EL“) ei ole tema suhtes siduv.

Vt Euroopa Kohtu 22. septembri 2022. aasta otsus kohtuasjas C-497/21, ECLI:EU:C:2022:721, punkt 36 jj (Taani poolt tagasi lükatud varjupaigataotlus).

- 16 Seevastu on Euroopa Kohus seni selgelt lahtiseks jätnud küsimuse, kas direktiivi 2013/32/EL artikli 2 punktis q ja artikli 33 lõike 2 punktis d sisalduvat mõistet „korduv taotlus“ võib kasutada liikmesriikide üleselt.

Vt Euroopa Kohtu 20. mai 2021. aasta otsus kohtuasjas C-8/20, ECLI:EU:C:2021:404, punktid 30 ja 40, ning 22. septembri 2022. aasta otsus kohtuasjas C-497/21, ECLI:EU:C:2022:721, punktid 36 ja 46.

- 17 Eelmainitud küsimus tekib kahes erinevas olukorras: esimesel juhul on teise liikmesriigi pädev ametiasutus selles riigis esitatud varjupaigataotluse sisuliselt läbi vaadanud ja lõplikult jõustunud otsusega tagasi lükanud. Selline on olukord käesolevas menetluses. Teisel juhul on teise liikmesriigi pädev ametiasutus otsustanud seal läbiviidava varjupaigamenetluse peatada, sest taotleja ei ole seda menetlust jätkanud. Niisuguse olukorraga on tegemist ühes teises menetluses, mille eelotsusetaotluse esitanud kohus kavatseb peatselt Euroopa Kohtule esitada.

- 18 2. Asjakohased liikmesriigi õigusnormid on sõnastatud järgmiselt:
- 19 AsylG § 26a (Turvalised kolmandad riigid)
- 20 [...]
- (2) Turvalised kolmandad riigid on lisaks Euroopa Liidu liikmesriikidele I lisas loetletud riigid. [...]
- 21 AsylG § 29 (Vastuvõetamatud taotlused)
- 22 (1) Varjupaigataotlus on vastuvõetamatu, kui
- 23 [...]
- 24 5. § 71 kohase korduva taotluse või § 71a kohase teistkordse taotluse puhul ei tule läbi viia täiendavat varjupaigamenetlust.
- 25 [...]
- 26 AsylG § 31 (Bundesamti otsused varjupaigataotluste kohta)
- 27 [...]
- 28 (2) Vastuvõetavate varjupaigataotluste kohta tehtavates otsustes ja kooskõlas § 30 lõikega 5 tuleb sõnaselgelt märkida, kas välismaalast tunnustatakse pagulasena või täiendava kaitse saajana või omistatakse talle varjupaigaõigusega isiku seisund. [...]
- 29 (3) Lõikes 2 nimetatud juhtudel ning vastuvõetamatute varjupaigataotluste kohta tehtud otsustes tuleb tuvastada, kas täidetud on riigis viibimise seaduse (Aufenthaltsgesetz) § 60 lõigetes 5 või 7 nimetatud tingimused. [...]
- 30 AsylG § 71 (Täiendav taotlus)
- 31 (1) Kui välismaalane esitab pärast varasema varjupaigataotluse tagasivõtmist või sellist lõplikku otsust taotluse läbi vaatamata jätmise kohta, mida ei ole võimalik vaidlustada, uue varjupaigataotluse (korduv taotlus), siis viiakse täiendav varjupaigamenetlus läbi ainult juhul, kui haldusmenetluse seaduse (Verwaltungsverfahrensgesetz) § 51 lõigete 1–3 tingimused on täidetud; seda kontrollib Bundesamt. [...]
- 32 AsylG § 71a (Teistkordne taotlus)
- 33 (1) Kui välismaalane esitab Saksamaal varjupaigataotluse (teistkordne taotlus) pärast seda, kui varjupaigamenetlus on lõppenud taotluse tagasilükkamisega turvalises kolmandas riigis (§ 26a), kus kehtivad varjupaigamenetluste läbiviimise eest vastutamist reguleerivad Euroopa Ühenduse õigusaktid või kellega on Saksamaa Liitvabariik sõlminud sellekohase rahvusvahelise lepingu, siis tuleb

täiendav varjupaigamenetlus läbi viia ainult juhul, kui Saksamaa Liitvabariik vastutab varjupaigamenetluse läbiviimise eest ning täidetud on haldusmenetluse seaduse (Verwaltungsverfahrensgesetz) § 51 lõigetes 1–3 sätestatud tingimused; seda kontrollib Bundesamt.

34 [...]

35 VwVfG § 51 (Menetluse uuendamine)

36 (1) Huvitatud isiku taotlusel otsustab haldusorgan lõplikult jõustunud haldusakti tühistamise või muutmise:

37 1. kui haldusakti andmise aluseks olevad faktilised ja õiguslikud asjaolud on hiljem asjaomase isiku kasuks muutunud;

38 2. kui ilmnevad uued tõendid, mis oleksid kaasa toonud asjaomase isiku suhtes soodsama otsuse tegemise;

39 3. [...]

40 (2) Taotlus on vastuvõetav üksnes siis, kui asjaomane isik ei saanud varasemas menetluses, eeskätt kaebusega, esitada menetluse uuendamise põhjendusi, ning see võimatus ei tulenenud tema raskest rikkumisest.

41 II. Resolutsioonis esitatud küsimus vajab selgitamist ning on kaebaja 1 osas otsuse langetamise seisukohast asjakohane. Seoses kaebajatega 2 ja 3 ei ole Bundesamt seni uurinud, kas nad on samuti Belgias varjupaigataotlused esitanud ning kas need võivad olla samuti tagasi lükatud. Neid küsimusi tuleb kontrollida liikmesriigi menetluses.

42 Seniseid asjaolusid ja kohtuvaidluse seis arvestades on täidetud AsylG § 71a lõike 1 tingimused kaebaja 1 taotluse tagasilükkamiseks vastuvõetamatuse tõttu (1.). Esitatud küsimusele ei saa ka vastata kui *acte claire*'le (2.). Seega tuleks vaidlustatud otsuse punkti 1 suhtes esitatud kaebus kaebaja 1 osas liikmesriigi õiguse alusel rahuldamata jätta. Kui aga AsylG § 71a lõige 1 ei ole liidu õigusega kooskõlas ning seega peaks selle kohaldamata jätma, siis tuleks vaidlustatud otsus kaebaja 1 suhtes tühistada. Niisugusel juhul peaks Bundesamt omal algatusel kontrollima, kas kaebajale 1 tuleb anda rahvusvaheline kaitse.

43 1. AsylG § 29 lõike 1 punktis 5 sätestatud teise alternatiivi ja § 71a lõike 1 kohased tingimused kaebaja 1 varjupaigataotluse tagasilükkamiseks vastuvõetamatuse tõttu on täidetud. Tegemist on teises riigis toimunud varjupaigamenetlusega, mis lõppes taotluse tagasilükkamisega, sest Belgia ametiasutused lükkasid kaebaja 1 varjupaigataotluse 5. juuli 2019. aasta otsusega tagasi ning ta ei esitanud selle otsuse peale kaebust. Oma otsusega kaebaja varjupaigataotlusele vastata kasutas Bundesamt oma vastutuse ülevõtmise õigust (määruse (EL) nr 604/2013 artikli 17 lõige 1); hiljemalt sellega muutus vastustaja kaebaja varjupaigamenetluse läbiviimise eest vastutavaks.

- 44 Uue varjupaigamenetluse läbiviimise eeldused ei ole praeguste asjaolude ja kohtuvaidluse seisuga põhjal täidetud. Eeskätt ei ole faktilised ja õiguslikud asjaolud oluliselt kaebaja 1 kasuks muutunud. VwVfG § 51 lõike 1 punkti 1 liidu õigusega kooskõlas oleva tõlgendamise kohaselt võib niisugust muutust eeldada, kui on ilmnunud või esitatud uued dokumendid või tõendid, mis suurendavad oluliselt tõenäosust, et kaebajale 1 tuleb anda rahvusvaheline kaitse.

Vt Mindeni halduskohtu 21. juuni 2022. aasta otsus – 1 K 2351/20.A –, ECLI:DE:VGMI:2022:0621.1K2351.20A.00, juris punkt 31 jj; Kölni halduskohtu 3. augusti 2022. aasta määrus – 20 L 800/22.A –, ECLI:DE:VGK:2022:0803.20L800.22A.00, juris punkt 18 jj.

- 45 Direktiivi 2013/32/EL artikli 33 lõike 2 punkti d tähenduses ei ole „uued“ üksnes niisugused dokumendid või tõendid, mis on ilmnunud pärast varasema rahvusvahelise kaitse taotluse menetluse lõplikult jõustunud lõpetamist, vaid ka sellised dokumendid ja tõendid, mis olid olemas juba enne nimetatud menetluse lõppu, kuid mida taotleja toona ei esitanud.

Vt Euroopa Kohtu 9. septembri 2021. aasta otsus kohtuasjas C-18/20, ECLI:EU:C:2021:710, punkt 44.

- 46 Uusi dokumente ja tõendeid tuleb siiski arvesse võtta üksnes juhul, kui varjupaigataotlejal ei olnud võimalik neid esimeses menetluses või sellele järgnenud kohtumenetluses esitada, ning see võimatus ei tulenenud tema raskest rikkumisest. See tuleneb AsylG § 71 lõikes 1 sisalduvast selgest viitest VwVfG § 51 lõikele 2, millega liikmesriigi seadusandja on liidu õigusega kooskõlas kasutanud talle direktiivi 2013/32/EL artikli 40 lõikes 4 antud kaalutusõigust.

Vt Düsseldorf halduskohtu 24. jaanuari 2022. aasta määrus – 1 L 34/22.A –, ECLI:DE:VGD:2022:0124.1L34.22A.00, juris punkt 6 jj.; Mindeni halduskohtu 21. juuni 2022. aasta otsus – 1 K 2351/20.A –, ECLI:DE:VGMI:2022:0621.1K2351.20A.00, juris punkt 34 jj.

- 47 AsylG § 71 lõike 1 esimene lause ja VwVfG § 51 lõige 2 on ka muus osas liidu õigusega kooskõlas. Sellega ei ole vastuolus asjaolu, et VwVfG § 51 lõige 2 („raske rikkumine“) kaldub direktiivi 2013/32/EL artikli 40 lõike 4 sõnastusest („temast mitteolenevatel põhjustel“) kõrvale. Esimene säte loob varjupaigataotleja jaoks soodsama olukorra ning seega ei tule seda liidu õiguse alusel vaidlustada (direktiivi 2013/32/EL artikkel 5).

Vt Mindeni halduskohtu 10. veebruari 2022. aasta otsus – 2 K 41/19.A –, ECLI:DE:VGMI:2022:0210.2K41.19A.00, juris punkt 45 jj, ja 21. juuni 2022. aasta otsus – 1 K 2351/20.A –, ECLI:DE:VGMI:2022:0621.1K2351.20A.00, juris punkt 43 jj.

- 48 Lähtudes eeltoodust ei ole kaebaja 1 esitanud uusi dokumente või tõendeid, mis viiksid täiendava varjupaigamenetluse algatamiseni. Kuivõrd kaebaja 1 viitab oma varjupaigataotluse põhjenduses tegelikele sündmustele, mis leidsid aset enne tema

lahkumist Gaza sektorist, ei ole arusaadav, mispärast ei saanud ta raske rikkumiseta esitada neid asjaolusid Belgias läbi viidud varjupaigamenetluses või sellele järgnenud kohtumenetluses. Kuivõrd kaebaja 1 keskendub naiste olukorrale Gaza sektoris, sealsetele elamistingimustele, UNRWA võimekusele sealset elanikkonda toetada ning Gaza sektorisse naasmise võimalusele, ei ole ilmne, et asjaomane olukord oleks vahepeal muutunud. Seoses kaebaja 1 väidetava lahutusega oma abikaasast (ja kaebajate 2 ja 3 isast) ei ole praeguste asjaolude ja kohtuvaidluse seisuga põhjal selge, mil määral suurendab see fakt kaebajale 1 rahvusvahelise kaitse andmise tõenäosust.

- 49 2. Pärast komisjoni selgituste teatavakssaamist kohtumenetluses C-8/20 ei saa esitatud küsimusele igatahes (enam) vastata kui *acte claire*'le.

Vt selle kohta Nordrhein-Westfaleni liidumaa kõrgeima halduskohtu 9. detsembri 2021. aasta määrus – 17 B 1728/21.A –, ECLI:DE:OVGNRW:2021:1209.17B1728.21A.00, juris punkt 6, ja 31. märtsi 2022. aasta määrus – 1 B 375/22.A –, ECLI:DE:OVGNRW:2022:0331.1B375.22A.00, juris punkt 7 jj; Alam-Saksi liidumaa kõrgeima halduskohtu 22. juuni 2022. aasta määrus – 8 MC 74/22 –, ECLI:DE:OVGNI:2022:0622.8MC74.22.00, juris punkt 9; analoogia alusel Bremeni liidumaa kõrgeima halduskohtu 3. novembri 2020. aasta otsus – 1 LB 28/20 –, ECLI:DE:OVGHB:2020:1103.1LB28.20.00, juris punkt 45 jj; Alam-Saksi liidumaa kõrgeima halduskohtu 28. detsembri 2022. aasta määrus – 11 LA 280/21 –, ECLI:DE:OVGNI:2022:1228.11LA280.21.00, juris punkt 53.

- 50 Eespool viidatud menetluses oli komisjon seisukohal, et korduva taotluse kontseptsiooni liikmesriikideülene kasutamine on liidu õigusega vastuolus. Põhjenduseks väitis ta sisuliselt, et kõnealuse kontseptsiooni liikmesriikideülene kohaldamine tähendab negatiivsete varjupaigaotsuste vastastikust tunnustamist teataval määral ning niisugune tunnustamine ei ole praeguses liidu varjupaigaõiguses põhimõtteliselt ette nähtud. Mitmed asjaolud toetavad lähenemist, et taolise sammu üle vastastikkuse tunnustamise suunas peab sõnaselgelt ja piisava selgusega otsustama liidu seadusandja, sest varjupaigataotluse liigitamisel korduvaks taotluseks on varjupaigataotleja jaoks olulised tagajärjed.

Vt 20. mai 2020. aasta dokument, punkt 34 jj, kättesaadav veebiaadressil https://ec.europa.eu/dgs/legal_service/submissions/c2020-8-obs_de.pdf.

- 51 *Acte claire*'ga on tegemist juhul, kui liidu õiguse õige tõlgendus on niivõrd ilmselge, et esitatud küsimuse lahenduses puudub mis tahes põhjendatud kahtlus.

Vt Euroopa Kohtu 6. oktoobri 1982. aasta otsus kohtuasjas 283/81, ECLI:EU:1982:335, punkt 16, ja 6. oktoobri 2021. aasta otsus kohtuasjas C-561/19, ECLI:EU:C:2021:799, punktid 33 ja 39 jj.

- 52 Käesoleval juhul ei ole need tingimused täidetud. Komisjoni kui „aluslepingute täitmise järelevalvaja“ – kellel lasub mh ka liidu õigusest kinnipidamise kontrollimise kohustus (vt mh ELTL artikkel 258) – seisukohtadel liidu õiguse tõlgendamise osas on oluline kaal. Peale selle ei saa komisjoni väiteid – olenemata sellest, kas neid sisuliselt järgida – ilmselgelt tagasi lükata. Lõpuks ei lükka komisjoni argumentatsiooni ümber ka kohtujuristi selgitused.

Sellisel seisukohal on Alam-Saksi liidumaa kõrgeim halduskohus oma 28. detsembri 2022. aasta määruses – 11 LA 280/21 –, ECLI:DE:OVGNI:2022:1228.11 LA 280.21.00, juris punkt 54.

- 53 Kõnealune argumentatsioon jätab tähelepanuta kohtujuristi positsiooni. Kohtujuristi kui Euroopa Kohtu „visionääri“ kohustus on esitada põhjendatud ettepanek (ELTL artikli 252 teine lõik); lõpliku otsuse tegemise pädevus liidu õiguse tõlgendamise kohta on üksnes Euroopa Kohtul (ELTL artikkel 267).

- 54 III. Esitatud küsimuse osas võtab eelotsusetaotluse esitanud kohus järgmise seisukoha:

- 55 Kooskõlas kohtujurist Saugmandsgaard Øe 18. märtsi 2021. aasta ettepanekuga kohtuasjas C-8/20 (ECLI:EU:C:2021:221) palub eelotsusetaotluse esitanud kohus vastata eelotsuse küsimusele selliselt, et direktiivi 2013/32/EL artikli 33 lõike 2 punkti d koostoiemes selle direktiivi artikli 2 punktiga q tuleb tõlgendada nii, et sellega **ei ole** vastuolus niisugune liikmesriigi õigusnorm, mille kohaselt tuleb selles liikmesriigis esitatud rahvusvahelise kaitse taotlus vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata, kui varasemalt teises liikmesriigis esitatud rahvusvahelise kaitse taotlus on selles teises liikmesriigis lõpliku otsusega põhjendamatu tõttu tagasi lükatud. Niisugune õiguslik arusaam vastab ka Saksamaa suures osas üksmeelsele kohtupraktikale, mis valitses **enne** Euroopa Komisjoni seisukoha teatavakssaamist.

Vt nt Saksimaa liidumaa kõrgeima halduskohtu 27. juuli 2020. aasta määrus – 5 A 638/19.A –, ECLI:DE:OVGSN:2020:0727.5A638.19.A.00, juris punkt 12 jj; Berlin-Brandenburgi kõrgeima halduskohtu 22. oktoobri 2018. aasta määrus – OVG 12 N 70.17 –, ECLI:DE:OVGBEBB:2018:1022.OVG12N70.17.00, juris punkt 7; Mindeni halduskohtu 9. detsembri 2019. aasta otsus – 10 K 995/18.A –, ECLI:DE:VGMI:2019:1209.10K995.18A.00, juris punkt 34 jj; Cottbusi halduskohtu 14. mai 2020. aasta otsus – 8 K 1895/18.A –, ECLI:DE:VGCOTTB:2020:0514.8K1895.18.A.00, juris punkt 21; vt ka Saksamaa Liitvabariigi kõrgeima halduskohtu 14. detsembri 2016. aasta otsus – 1 C 4.16 –, BVerwGE 157, 18 punkt 26 (lahtiseks jäetud).

- 56 Edasistes põhjendustes tugineb eelotsusetaotluse esitanud kohus täies ulatuses kohtujurist Saugmandsgaard Øe selgitustele, mis on esitatud 18. märtsi 2021. aasta ettepanekus kohtuasjas C-8/20 (punktid 49–86), eeskätt direktiivi

2013/32/EL artikli 2 punkti q osas antud selgitustele (punkt 75) ning selgitustele, mis puudutavad edasise liikumise takistamist (punkt 77 jj). Lisaks viitab eelotsusetaotluse esitanud kohus asjaolule, et teistsugust järeltust ei tulene ka direktiivi 2013/32/EL artikli 40 lõikest 1. Nimetatud sättes kasutatud korduva taotluse mõiste, mis eeldab, et täiendavad selgitused või korduv taotlus esitatakse „samas liikmesriigis“, sisaldab direktiivi 2013/32 artikli 2 punktis q määratletud mõiste „korduv taotlus“ definitsioonist lähtudes – samamoodi nagu direktiivi 2013/32 artikli 4 lõike 1 punkt b – eriregulatsiooni korduvate taotluste alamgrupi tarbeks, st korduvate taotluste puhuks, mis esitatakse samas liikmesriigis.

Vt Saksimaa liidumaa kõrgeima halduskohtu 27. juuli 2020. aasta määrus – 5 A 638/19.A –, ECLI:DE:OVGSN:2020:0727.5A638.19.A.00, juris punkt 18 jj; Mindeni halduskohtu 31. juuli 2017. aasta määrus – 10 L 109/17.A –, ECLI:DE:VGMI:2017:0731.10L109.17A.00, juris punkt 22 jj.

- 57 Lisaks tuleb viidata asjaolule, et nõukogu 1. detsembri 2005. aasta direktiivi 2005/85/EÜ (ELT L 326, lk 13; edaspidi „direktiiv 2005/85/EÜ“) artikli 25 puhul lähtus Euroopa Kohus juba korduva taotluse kontseptsiooni liikmesriikideülesest kohaldamisest.

Vt Euroopa Kohtu 6. juuni 2013. aasta otsus kohtuasjas C-648/11, ECLI:EU:C: 2013:367, punkt 63 jj.

- 58 Viidatud kohtuotsuses on märgitud (eelotsusetaotluse esitanud kohtu esiletõst):

„63. Lisaks [...] ei tähenda [...] selline tõlgendamine [...], et saatjata alaealine, kelle taotlus on **põhjendamatu** **tõttu** esimeses liikmesriigis **tagasi lükatud**, võiks seejärel kohustada teist liikmesriiki oma varjupaigataotlust läbi vaatama.

64. Nimelt nähtub direktiivi 2005/85 artiklist 25, et lisaks juhtudele, kus taotlust ei vaadata läbi vastavalt määrusele nr 343/2003, ei ole liikmesriigid kohustatud tuvastama, kas taotlejat saab käsitada pagulasena, kui taotlust loetakse vastuvõetamatuks eelkõige seetõttu, et varjupaigataotleja esitab samasuguse taotluse pärast **lõpliku otsuse langetamist**, millega jäeti tema taotlus rahuldamata.“

- 59 Need selgitused on esitatud direktiivi 2013/32/EL artikli 33 lõike 2 punkti d eelkäijaks olnud direktiivi 2005/85/EÜ artikli 25 lõike 2 punkti f kohta.

- 60 Lõpetuseks tuleb viidata kohtujurist Bot'i hinnangule, mille kohaselt „liikmesriigid on [...] kokku leppinud, et tunnustavad teise liikmesriigi poolt varjupaigaküsimustes tehtud otsuseid, kui need on negatiivsed“.

Vt 13. juuni 2018. aasta ettepanek kohtuasjas C-213/17, ECLI:EU:C:2018:434, punkt 107.

- 61 Ülaltoodud selgitustest nähtub, et komisjoni taotletud teiseste varjupaigaõiguse sätete muutmise eesmärk on
- vt 13. juuli 2016. aasta määruse ettepanek, millega luuakse rahvusvahelise kaitse ühine menetlus liidus ja tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2013/32/EL (KOM(2016)467 final), artikli 42 lõige 1 -
- 62 pelgalt selgitamine. Korduva taotluse kontseptsiooni liikmesriikideülene kohaldamine oli lubatav juba toona kehtinud liidu õiguse kohaselt.
- 63 IV. Tulenevalt asjaolust, et käesolevas menetluses ei ole täidetud Euroopa Kohtu kodukorra artikli 99 tingimused, et lahendada eelotsusetaotlus määrusega, ega ka kodukorra artikli 105 eeldused kiirendatud menetluse läbiviimiseks, palub eelotsusetaotluse esitanud kohus, et Euroopa Kohtu president teeks otsuse menetleda käesolevat kohtuasja vastavalt kodukorra artikli 53 lõikele 3 eelisjärjekorras. Lisaks palutakse Euroopa Kohtul kontrollida, kas oleks võimalik loobuda mõnest menetluse etapist, eeskätt kohtuistungi korraldamisest (kodukorra artikli 76 lõige 2) ja kohtujuristi ettepaneku esitamisest (Euroopa Kohtu põhikirja artikli 20 viies lõik).
- 64 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangul esinevad erakorralised asjaolud, mis põhjendavad eelisjärjekorras menetlemist: esitatud eelotsuse küsimus puudutab Euroopa ühise varjupaigasüsteemi põhiküsimust, st korduva taotluse kontseptsiooni liikmesriikideülse kohaldamist ning seega kaudselt teiste liikmesriikide varjupaigataotluse (tagasilükkamise) otsuste vastastikust tunnustamist. Esitatud küsimus puudutab vähemalt Saksamaal märkimisväärset hulka varjupaigamenetlusi. 2020. aastal lükkati Saksamaal vastuvõetamatuse tõttu tagasi 4110 korduvat taotlust ja 2021. aastal 3166 korduvat taotlust.
- 65 Lisaks tuleb silmas pidada, et paljud Saksamaa kohtud on pärast komisjoni seisukoha teatavakssaamist 2020. aasta teisel poolaastal määranud menetlustes, milles Bundesamt on varjupaigataotluse vastavalt AsylG § 29 lõike 1 punkti 5 teisele alternatiivile ja § 71a lõikele 1 vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükanud, et kaebustel on peatav toime ning on kaebemenetluse kuni Euroopa Kohtu otsuse langetamiseni peatanud.

Vt nt Nordrhein-Westfaleni liidumaa kõrgeima halduskohtu 9. detsembri 2021. aasta määrus – 17 B 1728/21.A –, ECLI:DE:OVGNRW:2021:1209.17B1728.21A.00, 31. märtsi 2022. aasta määrus – 1 B 375/22.A –, ECLI:DE:OVGNRW:2022:0331.1B375.22A.00, ja 10. jaanuari 2023. aasta määrus – 19 B 1030/22.A-, ECLI:DE:OVGNRW:2023:0110.19B1030.22A.00; Alam-Saksi liidumaa kõrgeima halduskohtu 22. juuni 2022. aasta määrus – 8 MC 74/22 –, ECLI:DE:OVGNI:2022:0622.8MC74.22.00; Mindeni halduskohtu 31. augusti 2021. aasta määrus – 1 L 547/21. A –, ECLI:DE:VGMI:2021:0831.1L547.21A.00; Wiesbadeni halduskohtu

16. märtsi 2022. aasta määrus – 1 L 226/22.WI.A –,
ECLI:DE:VGWIESB:2022:0316.1L226.22.WI.A.00.

- 66 Kuna Euroopa Kohus on esitatud küsimuse – nagu juba selgitatud – nii kohtuasjas C-8/20 kui ka kohtuasjas C-497/21 lahtiseks jätnud, puudub sellel liikmesriigi varjupaigamenetluse praktika jaoks olulisel küsimusel juba kaks aastat selgitust. Sellega lükatakse paljude varjupaigataotluste osas tehtavat lõplikku otsust jätkuvalt edasi. Niisugune olukord ei saa kuidagi olla kooskõlas direktiivi 2013/32/EL peamise eesmärgiga teha varjupaigataotluste kohta otsused võimalikult kiiresti (vt direktiivi 2013/32/EL artikkel 31 ning sama direktiivi põhjendus 18).
- 67 Soovi loobuda mõnede menetluse etappide läbiviimisest põhjendatakse järgmiselt: Esitatud eelotsuse küsimus oli juba – nagu eespool selgitatud – kohtuasjades C-8/20 ja C-497/21 ese. Kohtuasjas C-8/20 esitas komisjon selle küsimuse 20. mai 2020. aasta dokumendiga (punkt 23 jj), kohtuasjas C-497/21 esitas aga asjaomase küsimuse eelotsusetaotluse esitanud kohus.

Vt Schleswigi halduskohtu 16. augusti 2021. aasta eelotsusetaotlus – 9 A 178/21 –, ECLI:DE:VGSH:2021:0816.9A178.21.00, esimene küsimus.

- 68 Oma ettepanekus kohtuasjas C-8/20 on kohtujurist esitatud küsimuse kohta – nagu juba selgitatud – juba põhjalikult arvamust avaldanud (punktid 49-86). Selle küsimuse uusi seni arvesse võtmata aspekte ei ole eelotsusetaotluse esitanud kohtule teada. Osaliselt just sel põhjusel võidi kohtuasjas C-497/21 ning kohtuasjas C-364/22, milles viidatakse samuti kohtujuristi ettepanekule kohtuasjas C-8/20, loobuda kohtuistungist ning kohtujuristi ettepaneku (uuesti) esitamisest.

[...] **[määruse tegemises osalenud kohtunike nimed]**

[...]

[...] [tõendamismärke]